

Ако тестови покажу да имате рак, ваш лекар ће да предложи које лечење би било за вас најбоље. Ова информативна страница описује уобичајене начине лечења рака.

Постоји велики број различитих врста рака. Лечење које је најбоље за једну врсту рака није обавезно најбоље и за другу врсту рака.

Питајте вашег лекара да вам објасни све што не разумете. Можете повести рођака или пријатеља са собом када вам лекар објашњава о лечењу. Можете записати оно што лекар каже или тражити да снимите разговор. То ће вам помоћи да упамтите оно што је ваш лекар рекао.

Ако ваш лекар не говори вашим језиком, а ваш енглески није течан, препоручује се да користите тумача на важним састанцима у вези вашег лечења. Питајте вашег лекара да организује тумача који ће долазити на ваше дискусије.

Биће вам потребно неко време да одлучите о вашем лечењу. Будите сигурни да сте разумели о чему се ради. Питајте лекара колико имате времена да донесете одлуку.

Особе које болују од рака, могу имати један, два или три различита типа лечења – то зависи од врсте рака који имају. У неким случајевима лечење се не препоручује.

Неке особе одлуче да не желе да се подвргну лечењу. Људи имају право да одбију медицинско лечење. Потребно је да продискутују пажљиво о тој одлуци са својим лекаром и да су сигурни да разумеју како ће се рак ширити ако се не подвргну лечењу.

Питања о лечењу која треба да упутите вашем лекару:

- Зашто препоручујете овакво лечење?
- Које су узредне појаве?
- Колико је времена потребно да прође после лечења пре него што се вратим на посао? Колико времена треба да прође пре него што могу да наставим са мојим нормалним активностима?
- Када ћу знати да ли је лечење успело?
- Да ли постоји било шта што би требало да урадим пре, у току и после лечења?
- Да ли је потребно да се подвргнем различитим врстама лечења?
- Где ће да се обавља лечење?
- Колико ће да кошта? Да ли је потпуно покривено Медикером или мојим приватним осигурањем?
- Ако одлучим да тражим друго мишљење, можете ли ме упутити на некога?

Операција

Операцијом се може уклонити један део или целокупан рак.

Неке операције су мале, као што је исечање мањег рака на кожи или биопсија. Друге операције су велике, рецимо када се рак уклања са неког органа у телу.

Операција се такође може урадити тако да се поново састави део тела или да се замени (на пример, реконструкција дојке после операције дојке).

Пре операције се обично даје општа анестезија. Општом анестезијом, особа се успава и не осећа бол док не прође дејство анестетика. Понекад се осећа мучнина после буђења из анестезије. Лекари и медицинске сестре вам могу дати лекове који помажу да се смањи мучнина.

Операција се одражава различито на сваку особу. Неки људи се опораве за неколико дана. Након тешких операција, често су потребне недеље и месеци до потпуног опоравка.

Ако имате операцију, ваша медицинска сестра или лекар ће вам објаснити како да се бринете о своме телу док се опорављате. Опоравак може утицати на оно што ћете јести или колико можете физички да вежбате. Ако нисте сигурни шта да радите, питајте свог лекара или медицинску сестру.

Нормално је да после операције имате изванредан бол. Побрините се да затражите лекове који ће вам ублажити бол без обзира колико често вам они били потребни.

Операција може да буде прво лечење рака. Касније, особа може да прими хемотерапију и-или радиотерапију.

Питања која треба упутити лекару о операцији:

- Да ли ћу да осећам бол када се пробудим из анестезије?
- Да ли ћу моћи да једем и да устанем из кревета када се пробудим после операције?
- Да ли ћу имати цевчице у телу? Где ће се оне налазити, и чему ће да служе?
- Шта могу да учиним да би се осећао боље после операције?
- Која су ми још лечења потребна?

► Serbian

Treating cancer

Информације о раку:

- Српски:
(03) 9209 0169
- Енглески
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004

Хемотерапија

Хемотерапија за рак је лек који може да убије ћелије рака док истовремено најмање могуће оштећује нормалне ћелије.

Хемотерапија зауставља умножавање ћелија рака. Понекад, хемотерапија је прво лечење рака. Међутим, особа обично прима хемотерапију после осталих лечења.

Хемотерапија може да помогне да се убију ћелије рака које су избегле операцији или радиотерапији.

Неким људима је потребна хемотерапија док се налазе у болници. Други могу доћи у болницу на неколико сати да добију хемотерапију. Понекад хемотерапија се може примити и код куће.

Особа обично прима хемотерапију неколико сати у року од неколико дана, а потом следи пауза од две до три недеље. Особа обично има неколико циклуса хемотерапије током више месеци.

Хемотерапија се обично даје инекцијом у вену. Неким људима се уграђује цевчица испод коже која помаже да се хемотерапија редовно даје у вену. Овим се спречава сувише оштећења на венама. Цевчица остаје унутра док се један циклус хемотерапије не заврши. Хемотерапија се исто тако може узимати у таблетама, преко инекције у мишић или кроз кожу као крема.

Хемотерапија може да изазове привремене узредне појаве. Може доћи до повраћања, мучнине и губитка длака са главе и тела. Мучнина и повраћање се могу контролисати лековима. Длака која се изгуби због хемотерапије почиње поново да расте за неколико месеци после престанка лечења.

Хемотерапија такође може да доведе до дуготрајних нежељених појава. Она може да утиче на плодност особе, на пример, ваша менструација може да стане за извесно време или за увек. Ако планирате да имате децу, а потребно је да примите хемотерапију, питајте вашег лекара шта би могли да учините. На пример, мушкарци могу да сачувају своју сперму на клиници или у болници.

Питања о хемотерапији која можете поставити вашем лекару:

- Колико дуго ће лечење трајати?
- Које ћу узредне појаве вероватно имати?
- Да ли има било којих дугорочних последица од лечења?
- Како могу себи да помогнем док примам хемотерапију?

Радиотерапија

Радиотерапија је лечење које користи радијацију. Радијација је нека врста енергије. Радијација може да спречи ћелије рака да се умножавају. Радиотерапија може такође да утиче на нормалне ћелије али оне могу да се опораве.

Радиотерапија се може дати на два начина: споља и унутра у тело. Споља, радијација се усмерава из машине на рак и ткиво око њега. Изнутра, радиоактиван материјал у капсулама се уноси у тело или у близину рака (ако мушкарци имају ову врсту терапије за рак простате, саветује им се да употребљавају кондом током сексуалног односа прве две недеље након што су капсуле унете у организам. Требало би да поразговарају са својим лекаром о томе). Радиотерапија не чини особу радиоактивном а лечење није болно. Радијација није топла.

Неким лицима је потребан само један третман, док другим треба више. Сваки третман траје само неколико минута, али одвојите више времена за вашу посету. Број дана који особа треба да проведе у лечењу варира. Ваш лекар ће одлучити о броју третмана који су вам потребни.

Неки људи имају нежељене ефекте од радиотерапије. Они укључују умор, црвенило коже или осећај да кожа гори, мучнину, повраћање и пролив. Неки људи немају узредне појаве.

Питања која треба да поставите лекару о радиотерапији:

- Колико дуго ће лечење да траје?
- Које ћу узредне појаве да имам?
- Како да се бринем о себи за време радиотерапије?

► Serbian

Treating cancer

Информације о раку:

- Српски:
(03) 9209 0169
- Енглески
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004

Имунотерапија

Имунолошки систем је мрежа ћелија и органа који штите тело од инфекције и болести. Он може да оцени разлику између нормалних ћелија и ћелија рака. Имунотерапија користи лекове који стимулишу имунолошки систем да се бори против рака.

Имунотерапија се прима преко уста или инекцијом у вену или испод коже.

Имунотерапија може да има узгредне појаве који често личе на грип. Може да се осети језа, знојење, умор, главобоља, болови у мишићима, мучнина, повраћање или пролив.

Питања која треба поставити лекару о имунотерапији:

- Како ћу да се осећам за време лечења?
- Да ли треба да предузнем било какве специјалне мере опрезности док се лечим?

Хормонска терапија

Неке врсте рака да би могле да се развију (као рецимо рак простате и неке врсте рака дојке) зависе од хормона које организам производи. Лечење може да заустави организам да ствара те хормоне. Људи могу да се лече лековима, или могу да се подвргну операцији да би се уклонио орган који производи те хормоне. Лечење зависи од врсте рака коју особа има.

Узгредне појаве хормонског лечења могу укључивати повећан апетит, задржавање течности и добијање на тежини. Понекад терапија утиче на расположење и сексуалну жељу.

► Serbian

Treating cancer

Информације о раку:

- Српски:
(03) 9209 0169
- Енглески
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004